

UDC 793.31(477)

IMAGE OF UKRAINIAN DANCE IN MASS MEDIA SPACE
OF UKRAINE ON PERIOD OF INDEPENDENCE

Boiko Olha – Candidate of Arts, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Choreographic Art,
Kiev National University of Culture and Arts, Kiev

The aim of the article is to identify the main changes in the ways of representation of the image of Ukrainian dance in the mass media space of Ukraine of the Independence era.

Research methodology. Systematization of literature sources, consideration of the object of study in chronological order, periodization allowed to achieve objective results.

Results. It is quite possible to identify the main changes in the ways of representing the image of Ukrainian dance in the mass media space of Ukraine of the Independence era. In the first decade, there was a steady trend towards the disappearance of thematic programs devoted to various aspects of Ukrainian folk dance, and broadcasts of concerts of folk dance groups, the active penetration of modern dance on the screens. Since the early 2000s, there have been regular attempts to revive interest in Ukrainian dance through television shows, but this often distorts its artistic and aesthetic foundations, while elements of Ukrainian folk dance in the practice of humorous shows turn into kitsch, which forms an inadequate representation, not only about dance, but also about the national culture of Ukrainians. In the last decade, there has been an expansion of specific forms of media on the Internet, which requires powerful measures aimed at promoting Ukrainian dance through YouTube channels, blogs and others.

Novelty. For the first time in Ukrainian art history, tendencies of representation of the image of Ukrainian dance in the media space of Ukraine of the Independence era were revealed.

The practical significance. Materials and results of the research will be useful for art critics and culturologists in the process of scientific development of problems of Ukrainian choreography and, more broadly, national culture.

Key words: Ukrainian folk dance, mass media, choreography, national culture.

Надійшла до редакції 25.09.2020 р

УДК 784:784.7

УКРАЇНСЬКА ЕСТРАДНА ПІСНЯ У МУЗИКОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ: НАУКОВА ПАНОРАМА

Охитва Христина – заслужена артистка України, солістка Заслуженого академічного ансамблю пісні і танцю Збройних сил України, аспірантка кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, м. Київ,
<http://orcid.org/0000-0001-7107-4304>
[DOI.org/ 10.35619/ucpmk.v34i34.346](https://doi.org/10.35619/ucpmk.v34i34.346)
Kristinasinger12@gmail.com

Здійснено спробу вирізнити основні здобутки сучасних музикознавчих досліджень у вивченні феномену української естрадної пісні. Вказано, що різноманітні проблеми, які стосуються розвитку пісенної естради, стали предметом низки наукових праць в Україні, серед авторів яких І. Бобул, О. Бойко, Г. Цзінхен, Н. Дрожжина, В. Овсянніков, М. Мозговий, А. Палійчук, Я. Руденко, Т. Рябуха, Т. Самая, О. Сапожнік, М. Смородська, В. Тормахова, Н. Федорняк, С. Чернікова, О. Шевченко та ін., що звертаються до культурологічного, музично-виконавського, педагогічного та інших аспектів проблеми. Зазначено, що у часи державної незалежності України дана тема, що через відомі ідеологічні причини практично не розроблялася у часи СРСР, почала отримувати різнобічне опрацювання, тому постала актуальна проблема систематизації таких досліджень. У висновку підкреслено, що найбільш вагомими питаннями, які потребують подальшого дослідження, є роль персоналій у процесі творення естрадної пісні, її стилістика на різних етапах, регіональні центри естради тощо.

Ключові слова: українська естрадна пісня, наукові дослідження в Україні, естрадне музичне мистецтво, тенденції розвитку, періодизація.

Постановка проблеми та актуальність теми. Розвиток світового суспільства все більше виявляє глобалізаційні тенденції, які, окрім позитивних впливів, мають і нівелюючу дію на національні устої. На думку сучасних вчених, «чим слабкішою є економічна та культурна інфраструктура держави, тим більше уваги має бути приділено інкультураційному засвоєнню власної традиції за умови дотримання необхідного балансу з акультураційністю, щоб запобігти... сповільненню темпів загального розвитку культури» [18, 61]. Метою вказаного інкультураційного процесу є збереження національної ідентичності. Українська самосвідомість, в силу кордоцентричності національної ментальності, значною мірою базується на установках, закладених у народній пісенності, що функціонують як архетипи мислення: «національне мислення як міфотворення функціонує на основі архетипів, які є знаками укладеної

упродовж тисячоліть кодової системи і реалізують ментальні програми спільноти. У процесі тривалого функціонування в інформаційному середовищі, несучи стійке семантичне навантаження, той чи інший архетип набуває ролі могутнього *психічного прототипу-символу*» [4, 65].

У ХХ столітті важливим носієм архетипів, або психічних прототипів-символів, є українська *естрадна* пісня, яка у часи бездержавності зберігала і транслиувала національні морально-етичні устої. «Як в нації вождя нема, тоді вожді її – поети», – ці поетичні рядки Є. Маланюка можна сповна застосувати до ряду мистців, які свого часу стали символами української естради в Україні та світі – це П. Майборода, О. Білаш, І. Шамо, А. Кос-Анатольський, М. Скорик, Л. Дичко, І. Карабиць, В. Івасюк, Б.-Ю. Янівський, І. Білозір, В. Камінський, І. Поклад та ін., а також чимало виконавців.

У часи державної незалежності України дана тема, яка, в силу відомих ідеологічних причин, практично не розроблялася у часи СРСР, почала отримувати різнобічне опрацювання – в аспектах діяльності носіїв української естрадної пісні (композиторів, поетів, вокалістів, гуртів), творення та розвитку різноманітних жанрів і стилів, художнього сенсу окремих творів тощо. Тому постала *проблема* систематизації таких досліджень, певний крок до чого, а саме – огляду загальної наукової панорами у цій сфері – намагатимемося здійснити у представленій статті.

Аналіз останніх досліджень. Різноманітні проблеми, що стосуються розвитку пісенної естради, стали предметом низки наукових праць в Україні. Це, зокрема, *дисертаційні* роботи таких авторів як І. Бобул [1], О. Бойко [2], Г. Цзінхен [3], Н. Дрожжина [5], В. Овсянніков [8], Я. Руденко [10], Т. Самая [12], О. Сапожнік [13], М. Смородська [14], Н. Федорняк [16], С. Чернікова [17] та ін., що звертаються до культурологічного, музично-виконавського, педагогічного та інших аспектів проблеми. Для нашого дослідження важливі праці, які тим чи іншим чином дотичні до розуміння феномену української естрадної пісні як мистецького явища. Серед них вирізняємо, як найвагоміші з точки зору нашої проблематики, дослідження М. Мозгового [7], А. Палійчук [9], Т. Рябухи [11], В. Тормахової [15], О. Шевченко [19]. Зауважимо, що аналіз подібного плану здійснювався в окремих працях – як у дисертаційних роботах, так і в окремих статтях, проте, у них акцентувалися проблеми, що не входять до сфери нашого зацікавлення – як, наприклад, огляд досліджень естрадно-джазового вокального виконавства [6] та ін. Відтак, саме вказаним вище роботам буде присвячена дана стаття.

Мета статті – вирізнити основні здобутки сучасних музикознавчих досліджень у вивченні феномену української естрадної пісні.

Виклад матеріалу дослідження. Одним із найвагоміших у задекларованій сфері є дослідження М. Мозгового «*Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні*» [7], в якому уточнюється низка аспектів наукового пошуку. По-перше, автор уточнює зміст головних поняттєвих категорій у сфері пісенної естради, з огляду на роль національних традицій розглядає особливості функціонування естрадної пісні у контексті історичних і культурних трансформацій. По-друге, з'ясовує особливості становлення української радянської естрадної пісні у 50-60-х роках ХХ ст., на початку нового етапу формування естрадного пісенного репертуару, який, за словами автора, характеризують помітні зміни у жанровому складі, функціональні особливості репертуару та засобах його оновлення, пов'язаних із «масовізацією» естради тогочасними технічними засобами, і що, у результаті, сприяло виникненню великого числа самодіяльних ВІА. По-третє, аналізує провідні здобутки 70-80-х років, коли українська естрадна пісня, за зауваженням автора, «індивідуалізувалася», на відміну від попереднього домінування ансамблевого виконання, – про це свідчить чимало імен виконавців – В. Івасюка, С. Ротару, В. Зінкевича, Н. Яремчука та ін. На думку автора, пісенна естрада у той період характеризувалася загалом успішним розвитком, а серед недоліків були «слабкий менеджмент та культивування відчуття другорядності порівняно із «загальносоюзною» естрадою» [7]. І нарешті, М. Мозговий ретельно аналізує стан справ у перше десятиліття у пострадянській Україні і характеризує тенденції розвитку естрадної пісні, при цьому спостерігає трансформацію пісенної естради у шоу-бізнес в умовах ринкових відносин, що вплинуло як на пісенний продукт, так і на способи його просування.

У результаті автор доходить висновку, що «провідною тенденцією розвитку вітчизняної естради в незалежній Україні можна назвати прагнення її представників якомога тісніше інтегруватися у світовий ринок шоу-бізнесу і стрімку адаптацію до ринкових відносин. Цей процес супроводжувався становленням самодіяльних авторів і виконавців авторської пісні, формуванням клубів та театрів мистецької молоді, з яких згодом вийшли талановиті естрадні музиканти й поети» [7, 12].

На нашу думку, праця М. Мозгового, як одна з перших у даній науковій царині, має фундаментальне значення для подальшого розуміння процесів, що відбувалися в українській музичній естраді ХХ – ХХІ ст., що, у свою чергу, стимулюватиме нові дослідницькі пошуки.

Наступні праці, цікаві у контексті нашого дослідження, стосуватимуться інтонаційних витоків української пісенної естради. У кожній з них ставиться свій акцент у даній проблемі.

Хронологічно першою є робота В. Тормахової «Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез» [15], у якій розглядаються різноманітні форми проникнення автентичного фольклору у три напрями музичної культури України – рок, поп-музику і джаз – як результат поширення у сучасній глобалізованій світовій культурі напряму World Music. Українську естрадну пісню, цікаву у контексті нашої статті, дослідниця бачить у напрямі поп-культури, і розглядає її синтез з автентичним фольклором на прикладі композицій «Дихання океану» Каті Chilly, «Де ти тепер» Марії Бурмаки, «Косиця квітне», «Звільнилася» групи «ДАТ».

У процесі дослідження авторка вирізняє такі типи взаємодії фольклору з естрадною музикою: «1) обробки народних пісень; 2) цитування музично-фольклорного матеріалу; 3) створення оригінальних композицій на фольклорній основі – інтонаціях, звукорядах, текстах, прийомах виконання; 4) сплав національної манери виконання з інофольклорною (застосовується в джазі, поп-музиці)» [15, 8]; способи розвитку музичного матеріалу: «1) переінтонування фольклору (у джазі, рок– і поп-музиці); 2) проникнення інтонаційної сфери і прийомів виконання з фольклору в джаз, рок – , і поп-музику» [15, 8]. У жанровій сфері надає особливої ролі коломийці, яку вважає найбільш сприятливою для синтезу з естрадною музикою завдяки таким її характеристикам, як постійна складочислова структура, танцювальна ритміка, невеликий мелодичний обсяг та широка образна сфера, а також обробкам народних пісень. Дослідниця ґрунтовно аналізує процеси й результати створення оригінальних композицій на фольклорній основі та синтезу різних фольклорних традицій на композиційному та виконавському рівнях (творчість Е. Ізмайлова та ін.).

На нашу думку, особливо важливим є вирізнення В. Тормаховою рівнів підходу до фольклору. Початковий авторка бачить на рівні жанру, первісного музичного матеріалу, вербального тексту, виконавської манери, народного інструментарію з прийомами гри, ладової основи, ритмічних та інтонаційних зворотів. Другий – на рівні синкретичного первня, варіативного мислення у розвитку матеріалу, у переінтонуванні, проникненні інофольклорної інтонаційної сфери [15; 15].

У наведених вище ідеях дослідниці вбачаємо потенції для майбутніх наукових розвідок. У процесі роботи постало також питання про «взаємо-проникнення естрадної музики і фольклору у сучасних умовах, що передбачає відповідні взаємовпливи. Очевидно, обґрунтована відповідь на нього також буде цікавою у подальшому.

У наступній праці О. Шевченко «Українська сучасна популярна музика: витоки та проблематика (1920–1990 рр.)» [19] назвою «популярна музика» узагальнюються такі мистецькі явища як джаз, авторська (бардівська) пісня, традиційна естрадна пісня, поп-музика, рок-музика та інші жанри. Нагадаю, у праці В. Тормахової до складових «естрадної музики» внесено джаз, рок і поп-музику [15]. Очевидно, термінологія і диференціація понять у сфері популярної – естрадної музики ще стане темою окремої наукової розвідки.

Історичну ретроспективу української популярної музики О. Шевченко розпочинає з 1920-х років, часу формування естетичних принципів естрадної музики, насамперед загальнодоступності і легкості сприйняття, у творчості В. Арсланова, П. Козицького, Ю. Мейтуса та ін., створення «музики для мас» – «масової музики» – в орієнтації на музичний рівень цих самих мас.

У подальшому авторка аналізує декілька важливих аспектів теми. По-перше, це співвідношення і синтез національного і напливового у популярній музиці 1920–1980-х років, у процесі чого виокремлюються такі питання, як джаз в Україні і шляхи його розповсюдження, національні устої в ліричній естрадній пісні і формування національної моделі традиційної естрадної пісні, західноєвропейський попарт і його адаптація до українських музичних традицій. По-друге, це тенденції розвитку сучасної популярної музики в умовах шоу-бізнесу наприкінці ХХ – поч. ХХІ ст. Авторка аналізує риси національного, а також функціонування шоу-бізнесу та індустрії розваг у даній сфері і приходить до думки, що «входження шоу-бізнесу в соціокультурне середовище України відбувалося на початку 1990-х років, тобто, в той час, коли вона переживала ситуацію культурного шоку, обумовленого формуванням нової культурної моделі. Так сталося, що ці процеси збіглися у часі з намаганням встановити, затвердити та популяризувати національні культурні цінності нового зразка в незалежній державі. Саме такі обставини визначили специфіку функціонування та подальшого розвитку українського шоу-бізнесу» [19, 13].

Висновки дослідження О. Шевченко містять як узагальнення попереднього аналізу, так і виводять на розуміння подальших шляхів розробки даної теми, оснований на баченні авторкою нової моделі української популярної музики, що формується у період соціокультурних трансформацій.

Серед досліджень останніх років – праця Т. Рябухи [11] «Витоки та інтонаційні складові української пісенної естради», в якій авторка робить спробу виявлення жанрово-стилістичних витоків та інтонаційних складових української пісенної естради, у процесі чого узагальнює методологічні засади вивчення вказаного феномену в аспекті теорії жанру, опрацьовує інтонаційні джерела, які формують стилістику естрадно-пісенного жанру, виявляє взаємодію типових та індивідуальних, національних та

інонаціональних рис, а також залучає до наукового обігу нові для цієї сфери художні взірці. Йдучи далі, Т. Рябуха вирізняє константні ознаки пісенності у різних жанрово-змістовних варіантах, серед яких провідна роль належить кантиленності, пріоритету кантиленного мелодизму над метро-ритмікою, у тому числі у піснях-танцях, інтонаційній узагальненості мелодійних і ритмо-формульних інтонацій-поспівок, виділенню співака-соліста, який репрезентує себе, особливому строфічному типу музичної структури [11, 4]. Також обґрунтовує «жанрові стилі» українського естрадно-пісенного музикування – естрадної ліричної пісні концертного типу; авторської пісні-шансон; пісні у рок-манері; пісенно-танцювальних композицій з рисами «диско» і «хіп-хопу» [11, 6].

Серед висновків, до яких приходить дослідниця, особливо важливе обґрунтування стилю одного з засновників нової української пісенної естради – В. Івасюка, який «характеризується як орієнтований на: синтетичну музично-мовну лексику, що відображає етнослухові ментальні «коди» в синтезі з інонаціональними елементами; куплетно-варіативну форму, в якій декламаційний заспів чергується з кантиленно-пісенним приспівом; використання комплексу типових інтонацій-парадигм, властивих для поп-музики; певну автономізацію акомпанементу в дусі естрадної пісні-романсу; «відкритість» пісень для різноманітних аранжувань та інтерпретаційних версій» [11, 14–15].

У цьому контексті зауважимо, що творчості В. Івасюка присвячене окреме дисертаційне дослідження А. Палійчук *«Мистецький доробок Володимира Івасюка у вимірах української музичної культури другої половини XX століття: історико-біографічний аспект»* [9], в якому авторка доходить висновку, що стильовий топос композитора – це звучання українського слова, а головними екзистенціальними показниками художньої свідомості В. Івасюка є поєднання архетипових передумов та екзистенційних реалізацій композиційного розгортання твору, які утворюють три групи поєднань. Перша – архетип мандрівника та екзистенціал свободи, друга – орфеїчний архетип – й екзистенціал музичальності, і третя група – архетипу світла – та екзистенціалу буттєвої (онтологічної) радості [9, 16]. На нашу думку, вказані екзистенціальні показники художньої свідомості В. Івасюка є надзвичайно суголосними до основних рис української національної ментальності, а відтак – посилюють її відчуття у житті сучасного суспільства.

Висновок. Із проведеного аналізу досліджень, що стосуються природи і функціонування української естрадної пісні, робимо висновок про те, що ряд питань у даній сфері є опрацьованими – це, насамперед, загальна картина і тенденції розвитку у XX – поч. XXI ст., періодизація, витоки естрадної пісні, у першу чергу фольклорні, та її жанровий огляд.

Проведений аналіз також дає підстави вважати, що найбільш вагомими питаннями, що потребують дослідження, є роль певних персоналій у процесі творення української естрадної пісні, її стилістика на різних етапах, регіональні центри розвитку музичної естради тощо. Окремо цікавить проблема взаємозв'язку цього жанру з національною ментальністю, а відтак – і впливу на формування національної ідентичності і процеси інкультурації у глобалізованому суспільстві. На нашу думку, це дасть змогу сформулювати цілісну картину про специфіку, розвиток і суспільну роль одного із найбільш популярних в Україні XX–XXI ст. видів музичного мистецтва.

Список використаної літератури

1. **Бобул І.** Жанрові форми та стильові конотації вокально-естрадного виконавства в музичній культурі України кінця XX – початку XXI століття : автореф. дис. ... канд. миств. : 26.00.01. Київ, 2018. 23 с.
2. **Бойко О.** Українська масова музика: етапи розвитку, національні особливості : дис. ... канд. миств. : 17.00.03. Київ, 2017. 215 с.
3. **Ген Цзінхен.** Формування сценічної культури майбутніх учителів музичного мистецтва засобами естрадного співу : дис. кан. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2015. 204 с.
4. **Драганчук В.** Архетип Ославленої Мадонни у музичному дискурсі: кордоцентризм української не-долі. *Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки*. 2015. Вип. 7. С. 65–74.
5. **Дрожжина Н.** Вокальне виконавство в системі музичного мистецтва естради: автореф. дис... канд. миств. : 17.00.03. Харків, 2008. 16 с.
6. **Корольчук О., Чепелюк В.** Естрадно-джазове вокальне виконавство як предмет сучасних музикознавчих досліджень в Україні. *Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку : зб. наук. пр.* Рівне: РДГУ, 2017. Вип. 24. С. 222–226.
7. **Мозговий М.** Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні : автореф. дис. ... канд. миств. : 17.00.01. Київ, 2007. 20 с.
8. **Овсянніков В.** Український поп-рок у контексті розвитку популярної музичної культури кінця XX – початку XXI століття : дис. ... канд. миств. : 26.00.01. Київ, 2019. 196 с.
9. **Палійчук А.** Мистецький доробок Володимира Івасюка у вимірах української музичної культури другої половини XX століття: історико-біографічний аспект : автореф. дис. ... канд. миств. : 26.00.01. Київ, 2018. 20 с.
10. **Руденко Я.** Творчість Раїси Кириченко у контексті музично-пісенного мистецтва Полтавщини (кінець XX – початок XXI ст.). : автореф. дис. ... канд. миств. : 26.00.01. Київ, 2018. 21 с.

11. **Рябуха Т.** Витоки та інтонаційні складові української пісенної естради : автореф. дис. ... канд. миств. : 17.00.03. Харків, 2017. 20 с.
12. **Самая Т.** Вокальне мистецтво естради як чинник культурного життя України другої половини XX – початку XXI століття : дис. ... канд. миств. : 26.00.01. Київ, 2017. 199 с.
13. **Сапожнік О.** Музично-естетичне виховання старшокласників (на матеріалі сучасної популярної естрадної музики) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2001. 17 с.
14. **Смородська М.** Стиль соул в естрадно-джазовому вокальному мистецтві другої половини XX століття : дис. ... канд. миств. : 17.00.03. Харків, Суми, 2020. 237 с.
15. **Тормахова В.** Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез естради : автореф. дис. ... канд. миств.: 17.00.03. Київ, 2007. 19 с.
16. **Федорняк Н.** Трансформація музичної фольклорної традиції у середовищі української діаспори Північної Америки: історико-виконавський аспект : дис. ... канд. миств. : 17.00.03. Івано-Франківськ, Львів, 2020. 316 с.
17. **Чернікова С.** Генеза естрадного вокально-ансамблевого виконавства та шляхи його професіоналізації : автореф. дис. ... канд. миств. : 17.00.03. Харків, 2008. 18 с.
18. **Швед М.** Тенденції розвитку міжнародних фестивалів сучасної музики : монографія. Львів : Сполом, 2010. 440 с.
19. **Шевченко О.** Українська сучасна популярна музика: витоки та проблематика (1920–1990 рр.) : автореф. дис. ... канд. миств. : 26.00.01. Київ, 2010. 20 с.

References

1. **Bobul I.** Genre Forms and Style Connotations of Vocal-pop Performance in the Musical Culture of Ukraine at the End of the XX – Beginning of the XXI Century : abstract of the thesis for the degree of PhD of arts by specialty 26.00.01. Kyiv, 2018. 23 s.
2. **Boiko O.** Ukrainian mass music: stages of development, national features : the thesis for the Degree of Candidate of Art Studies by specialty 17.00.03. Kyiv, 2017. 215 s.
3. **Hen Tszinkhen.** Formation of stage culture of future music teachers by means of pop singing : the thesis for the Degree of Candidate of pedagogical sciences by specialty 13.00.02. Київ, 2015. 204 с.
4. **Drahanchuk V.** Defamed Madonna archetype in a musical discourse: the cardiocentrism of Ukrainian non-fortune. *Aktualni problemy mystetskoï praktyky i mystetstvovnavchoï nauky.* 2015. Vyp. 7. S. 65–74.
5. **Drozzhyna N. V.** Vocal performance in the system of the variety musical art : abstract of the thesis for a Candidate's degree in Art Study. Specialty 17.00.03. Kharkov, 2008. 16 s.
6. **Korolchuk O., Chepeliuk V.** Estradno-dzhazove vokalne vykonavstvo yak predmet suchasnykh muzykovednykh doslidzhen v Ukraini. *Ukrainska kultura : mynule, suchasne, shliakhy rozvytku* : zb. nauk. prats RDHU. Rivne, 2017. Vyp. 24. S. 222–226.
7. **Mozgovuj M.** Formation and tendency of development of the Ukrainian variety songs : abstract of the thesis of a scientific degree of the candidate in art studies by the speciality 17.00.01. Kyiv, 2007. 20 s.
8. **Ovsyannikov V.** Ukrainian pop rock in the context of the development of popular musical culture of the late 20th – early 21st century : the thesis for the Degree of Candidate of Art Studies by specialty 26.00.01. Kyiv, 2019. 196 s.
9. **Paliychuk A.** Creative Heritage of Volodymyr Ivasyuk in the Dimensions of Ukrainian Music Culture of the Second Half of the 20th Century: Historical and Biographical Aspect : abstract of the thesis for the degree of Doctor of Arts in specialty 26.00.01. Kyiv, 2018. 20 s.
10. **Rudenko Y.** Creativity of Raisa Kyrychenko in the context of music and song art of Poltava region (the end of the XXth – beginning of the XXIst cent. : abstract of the thesis for the Candidate degree in Art Studies in specialty 26.00.01. Kyiv, 2018. 21 s.
11. **Ryabuha T. M.** Origins and intonation parts of the Ukrainian song variety art : abstract of the thesis acquiring the scientific grade of the Candidate of Arts according to specialization 17.00.03. Kharkiv, 2017. 20 s.
12. **Samaya T.** The Variety Vocal Art as a Factor in the Cultural Life of Ukraine in the second half of the XX th – beginning of the XXI st century : abstract of the thesis for the Degree of Candidate of Art Criticism (Ph.D.) by specialty 26.00.01. Kyiv, 2017. 199 s.
13. **Sapozhnik O. V.** Musical and aesthetic education of senior pupils (on the basis of modern popular variety music) : abstract of the thesis for receiving candidate's degree of pedagogical science on specialty 13.00.02. Kyiv, 2001. 17 s.
14. **Smorodska M.** Styl soul v estradno-dzhazovomu vokalnomy mystetstvi druhoï polovyny XX stolittia : dys. ... kand. mystetstvovnav. : 17.00.03. Kharkiv, Sumy, 2020. 237 s.
15. **Tormkhova V. N.** Ukrainian popular music and folklore: interosculation and synthesis : abstract of the thesis for a candidat's degree by specialty 17.00.03. Kiyy, 2007. 19 s.
16. **Fedorniak N.** Transformation of musical folklore tradition in the environment of the Ukrainian diaspora of North America: historical and performing aspect : abstract of the thesis for Candidate degree in Arts. Specialty 17.00.03. Ivano-Frankivsk, Lviv, 2020. 316 s.
17. **Chernikova S. V.** Genesis of variety show vocal and ensemble performance and way of its professionalization : abstract of the thesis on competition of a scientific degree of the candidate of Arts according on specialty 17.00.03. Kharkiv, 2008. 18 s.
18. **Shved M.** Tendentsii rozvytku mizhnarodnykh festyvaliv suchasnoi muzyky : monohrafiia. Lviv : Spolom, 2010. 440 s.
19. **Shevchenko H.** Ukrainian popular music: sources and problems (from 1920 to 1990) : abstract of the thesis for doctor of arts sciences degree, specialty 26.00.01. Kyiv, 2010. 20 s.

УКРАИНСКАЯ ЭСТРАДНАЯ ПЕСНЯ В МУЗЫКОВЕДЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЯХ: НАУЧНАЯ ПАНОРАМА

Охитва Кристина – заслуженная артистка Украины, солистка Заслуженного академического ансамбля песни и танца Вооруженных сил Украины, аспирантка кафедры академического и эстрадного вокала и звукорежиссуры Национальной академии руководящих кадров культуры и искусств, г. Киев

Предпринята попытка выделить основные достижения современных музыковедческих исследований в изучении феномена украинской эстрадной песни. Указано, что различные проблемы, касающиеся развития песенной эстрады, стали предметом ряда научных трудов в Украине, среди авторов которых И. Бобул, А. Бойко, Ген Цзинхен, Н. Дрождина, В. Овсянников, Н. Мозговой, А. Палийчук, Я. Руденко, Т. Рябуха, Т. Самая, О. Сапожник, М. Смородская, В. Тормахова, Н. Федорняк, С. Черников, Е. Шевченко и другие исследователи, обращающиеся к культурологическому, музыкально-исполнительскому, педагогическому и другим аспектам проблемы. Отмечено, что во времена государственной независимости Украины данная тема, которая, в силу известных идеологических причин, практически не разрабатывалась в СССР, получила разностороннее изучение, поэтому возникла актуальная проблема систематизации таких исследований. Подчеркивается, что наиболее весомыми вопросами, которые требуют дальнейшего исследования, является роль персоналий в процессе создания эстрадной песни, ее стилистика на разных этапах, региональные центры эстрады и т. п.

Ключевые слова: украинская эстрадная песня, научные исследования в Украине, эстрадное музыкальное искусство, тенденции развития, периодизация.

THE UKRAINIAN POP SONG IN THE MUSICOLOGICAL RESEARCH: SCIENTIFIC PANORAMA

Okhitva Khrystyna – the Honored Artist of Ukraine, soloist at the Honored Academic Song and Dance Ensemble of the Armed Forces of Ukraine, postgraduate student at the Department of Academic and Pop Vocal and Sound Directing of the National Academy of Culture and Arts management, Kyiv

An attempt is made to distinguish the main achievements of modern musicological research in the study of Ukrainian pop song phenomenon. It is indicated that various problems related to the development of song pop music have been the subject of many scientific works in Ukraine, among the authors of which are I. Bobul, O. Boiko, Hen Tszinkhen, N. Drozhzhyna, V. Ovsyannikov, M. Mozghovyi, A. Paliichuk, Ya. Rudenko, T. Riabukha, T. Samaia, O. Sapozhnik, M. Smorodska, V. Tormakhova, N. Fedorniak, S. Chiernikova, O. Shevchenko and other researchers who turn to culturological, musical-performing, pedagogical and others aspects of the problem. It is noted that during the state Independence of Ukraine this topic, which due to known ideological reasons was practically not developed during the Soviet era, began to receive various treatment, so there was an urgent problem of systematization of such studies. In conclusion, it is emphasized that the most important issues that need further research are the role of personalities in the process of creating a pop song, its style at different stages, regional pop centers and more.

Key words: Ukrainian pop song, scientific research in Ukraine, pop music art, development trends, periodization.

UDC 784:784.7

THE UKRAINIAN POP SONG IN THE MUSICOLOGICAL RESEARCH: SCIENTIFIC PANORAMA

Okhitva Khrystyna – the Honored Artist of Ukraine, soloist at the Honored Academic Song and Dance Ensemble of the Armed Forces of Ukraine, postgraduate student at the Department of Academic and Pop Vocal and Sound Directing of the National Academy of Culture and Arts management, Kyiv

The aim of the article is to highlight the main achievements of modern musicological research in the study of the Ukrainian pop song phenomenon.

Research methodology. The methodology of the study is based on the understanding that during the state Independence of Ukraine this topic, which due to ideological reasons was practically not developed during the Soviet era, began to receive various elaborations. This is a questions of the activity of Ukrainian pop song bearers (composers, poets, vocalists, groups), the creation and development of various genres and styles, the artistic meaning of individual works, etc. Therefore, there is an urgent problem of systematization of such research, a certain step towards which an attempt is made in this article.

Novelty. The novelty of this study lies in a holistic view and an attempt to systematize the main achievements in the study of Ukrainian pop song, as well as in pointing to unexplored current issues in this scientific field.

The practical significance. The results of this article may encourage future researchers of Ukrainian music to study current topics in this scientific field.

Key words: Ukrainian pop song, scientific research in Ukraine, pop music art, development trends, periodization.

Надійшла до редакції 5.10.2020 р